

BUDAPEST I. KERÜLET BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

SPORTKONCEPCIÓJA

Időtartam:

2023. november 31-től 2028. december 31-ig

2023.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

TARTALOMJEGYZÉK

- I. Bevezetés (preambulum)
- II. A Sportkoncepció célja, alapelvei
- III. A Sportkoncepció jogszabályi háttere
- IV. Önkormányzati sportfeladatok, a Sportkoncepció prioritásai
- V. Budapest Főváros I. kerület sportjának elemzése területei szerint (helyzetelemzés, a fejlesztés irányai)
 - V.1. Köznevelési intézmények – óvodai, iskolai sport
 - V.2. Speciális igényekkel élők sportja
 - V.3. Versenysport, egyesületek
 - V.4. Lakossági és szabadidő sport
- VI. Európai Unió és a sport
- VII. Összegzés

I. Bevezetés (preambulum)

„A sport elsősorban szellemi fogalom. Egy sportcsapat a társadalomnak kicsinyített képe, a mérkőzés az életért való nemes küzdelem szimbóluma. (...) A sport a játék alatt tanítja meg az embert rövid idő alatt a legfontosabb polgári erényekre: az összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek teljes alárendelésére, a kitartásra, a tettekre készségre, a gyors elhatározásra, az önálló megítélésre, az abszolút tisztességre, és mindenekelőtt a "fair play", a nemes küzdelem szabályaira.” (Szent-Györgyi Albert)

A sport jelentősége mind társadalmi, mind gazdasági szempontból meghatározó egy nemzet életében. Magyarország Országgyűlése az Alaptörvény elfogadásakor kinyilvánította, hogy a nemzet közössége a test művelését, a sportot a nemzet alapértékének tekinti. A nemzet értékei között tartja számon a sport által elért eredményeket, és elismeri a sport értékét, mint egyént és közösséget erősítő értéket.

A sport társadalomra gyakorolt jótékony hatása szerepet játszik a betegségek megelőzésében, az egészség megtartásában és helyreállításában, köszönhetően a kialakuló erősebb immunrendszernek. A testi egészség megőrzése mellett azonban a mentális egészséget is befolyásolja.

Az emberi lét minőségének egyik fontos eleme, hogy a társadalom milyen feltételrendszert biztosít a nevelésben, az oktatásban, az egészségügyben, az elhelyezkedésben és munkavégzésben, a gyermek-, család- és ifjúságvédelemben, a kultúrában, a sportban, a közösségi élet szervezésében (másképpen; az európai humanista értékek tovább-hagyományozásában) a felnövekvő új nemzedéknek. A társadalmi lét korábbi minőségének javítására akkor van esélye az új generációnak, ha az életre való felkészülés, felkészítés időszakában mindazok, akik felelősséggel és hatalommal bírnak, megteszik kötelességüket. A sport részterületei összefüggő, egymással kölcsönhatásban álló egészet alkotnak: az iskolai testnevelés és a diáksport egy szilárd alapot jelent, amelyre a sport más ágazatai is épülhetnek. Fő funkciója a sport műveltségtartalmainak átadása, és az egészségre nevelés. Jelentős szerepet játszik a sport és a testi nevelés személyiségfejlesztő hatása, amely elengedhetetlen a felnőtté válás, a szocializáció, és az egészséges érett személyiség kialakulásának folyamatában. A szabadidősport és a rekreáció pedig a munkaképesség megtartásának, és újratermelésének természetes eszköze. Tekintettel arra, hogy a sportnak széles körű társadalmi és egészségügyi hatása van, ezért az önkormányzat szerepvállalása jelentős. A helyi sportélet feltételeinek kialakításában az önkormányzatoknak kiemelt szerepe van.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

II. A Sportkoncepció célja, alapelvei

A Sportkoncepció fő céljai:

- a kerület sportjában rejlő tradíciók, értékek megőrzése, bővítése;
- a lakosság részére minél szélesebb körben az egészséges, mozgásgazdag életmód, az aktív életvezetés feltételeinek biztosítása;
- a sportolási lehetőségek, fizikai aktivitás szinterei bővítése, népszerűsítése;
- az időskorúak, a speciális igényekkel élők és a hátrányos helyzetűek sportolásának, fizikai aktivitásának segítése;
- az iskolai és diáksport elősegítése;
- a kerület utánpótlás nevelése és korosztályos versenysportja segítése.

Az Önkormányzat elsődleges célja a kerület lakói életminőségének javítása, az ehhez szükséges feltételrendszer kialakítása, és biztosítása, a rekreáció, a szabadidő hasznos eltöltése, a szervezett és rendszeres mozgás biztosítása.

Az Önkormányzat kiemelt területként kezeli a sportot, a fizikai aktivitást, hogy a mozgás minden generáció számára napi szükségletté váljon, elérhető legyen a speciális igényekkel élők és az alacsony jövedelműek számára is.

A célok meghatározásánál az Önkormányzat figyelembe vette a sportot érintő változásokat, a sport egyes területeinek igényét. A sportfejlesztési koncepció igazodik a kerület adottságaihoz, lehetőségeihez és tervezett jövőképehez, összhangban az egyéb fejlesztési elképzelésekkel.

Alapelvek:

- az egészség megőrzése, a betegség-megelőzés segítése;
- az élethosszig tartó aktív életvezetés lehetősége;
- az ifjúság erkölcsi nevelése, a személyiségformálás; - a mozgásműveltség és a cselekvésbiztonság fejlesztése;
- a szórakozás és szórakoztatás;
- hozzáférhetőség;
- fenntarthatóság.

A Budavári Önkormányzat lehetőségeihez mérten mindent megtesz annak érdekében, hogy a kerületben élők a rendszeres testedzéshez való jogukat minél szélesebb körben gyakorolhassák. A testnevelés és a sport az önkormányzat által közszolgáltatásként működtetett rendszer részét képezi és annak többi elemével (oktatás, közművelődés stb.) egyenrangú tagja. Figyelembe véve az oktatási, a szociális, az egészségügyi, környezetvédelmi, valamint a szabadidős ágazatokat, biztosítja a sport integráns helyét a kultúra fejlődésében.

Az Önkormányzat célja, hogy a sport rendszerét úgy működtesse, hogy értékei a lakosság minél szélesebb körében érvényesüljenek, ezzel is hozzájárulva az I. kerület lakossága egészségi állapotának megőrzéséhez, életminősége javításához.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

A testnevelés és a sport részterületei - óvodai, iskolai testnevelés, a verseny- illetve a lakossági szabadidősport, a speciális igényekkel élők sportja - egymással összefüggő, egymással kölcsönhatásban álló egésznek képeznek.

III. Sportkoncepció jogszabályi háttere

A sportkoncepció megalkotása során figyelembe vett legfontosabb jogszabályi rendelkezések.

- Magyarország Alaptörvénye
- a sportról szóló 2004. évi I. törvény (Sporttörvény)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- egyes állami sportcélú közfeladatok ellátásának rendjéről és szervezeti kereteiről szóló 2022. évi LVII. törvény
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény (Áht.)
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek támogatásáról szóló 2011. CLXXV. törvény (Civil törvény)
- a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004. (VII.13.) Korm. rendelet
- a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI.27.) OGY határozat
- Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2023. (II. 28.) önkormányzati rendelete Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről
- 1/2023. (V.2.) polgármesteri normatív utasítás Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról (SZMSZ)
- Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelete a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete szervezeti és működési szabályzatáról (Önkormányzati SZMSZ)
- Európai Sport Charta
- Fehér könyv a sportról

A sport alkotmányos alapjog. Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezetének XX. cikke alapján *mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Ezen jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.*

A sportról szóló 2004. évi I. törvény preambuluma megfogalmazza a sport jelentőségét.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy a nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének, kívánatos célnak tekinti. A nemzet értékei között tartja számon a sport által elért eredményeket, és elismeri a sport egyént és közösséget erősítő értékeit.

Magyarország sportnemzet, amely e törvénnyel is tiszteleg azon tagjai előtt, akik tevékenységükkel dicsőséget, elismerést és megbecsülést szereztek hazánknak. Az e törvényben meghatározott célok megvalósítása biztosítja továbbá azt, hogy Magyarország sportoló nemzeté is váljék.

A sport legelőbb is a lelki egészség alapja, amely hozzátartozik az egészséges nemzet, az egészségét megőrizni akaró polgár értékrendjéhez.

A sport a közjó része. Erősíti a közösség tagjainak egymáshoz tartozását, miként az egyén testi és lelki egészségét.

A sport magába foglalja a nemzet által vallott értékeket, az összetartozás és a versenyzés szellemét, a részvételt és a győzelmet, a teljesítmény elismerését, vagyis a munka becsületét, az önfegyelem és az öngondoskodás fontosságát, az egyén közösségért viselt felelősségét.

Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja, függetlenül attól, hogy versenysportról, a szabadidő eltöltéséről, a diák-, egyetemi-főiskolai sportról, a fogyatékkal élők sportjáról vagy az egészség megőrzéséről van szó.

Magyarország Országgyűlése elfogadja az Európai Sport Chartát.

A Sporttörvény 55. §-a meghatározza a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait.

(1) a települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára –:

a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,

b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,

c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,

d) támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.

(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben foglaltakon kívül támogatja az iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek megteremtését.

(6) Az e törvényben meghatározott feladatai alapján a tízezernél több lakosú helyi önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi adottságoknak megfelelően a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) 15. pontja alapján *a helyi ügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 15. sport.*

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 46. § (3) bekezdés b) pontja alapján *a gyermeknek, a tanulónak joga, hogy a nevelési és a nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.*

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

Az SZMSZ a Szociális és Intézménytámogatási Iroda főbb feladatai között rendelkezik a sportintézmények működésével összefüggésben a sportigazgatási feladatok ellátásáról, a sportintézmények tevékenységének koordinálásáról, valamint a sport ügyekben a döntések előkészítéséről.

A Fehér könyv a sportról az Európai Bizottság egyik legnagyobb közreműködése a sport, illetve a sportnak az uniós állampolgárok mindennapi életében betöltött szerepének témakörében. Fő célkitűzései a következők:

- stratégiai iránymutatásokat ad;
- ösztönzi a különleges problémákról folytatott vitákat;
- magasabb profilt biztosít a sportnak az Unió határozathozatali folyamataiban;
- kiemeli az ágazat szükségleteit és sajátosságait;
- meghatározza a jövőbeli fellépésekhez szükséges megfelelő kormányzati szinteket.

Az Európai Sport Charta állásfoglalás az európai sportmodell jellemzőiről. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 6. cikke szerint a sport olyan terület, amelyen az uniós szintű intézkedéseknek támogatniuk kell, össze kell hangolniuk és ki kell egészíteniük a tagállamok intézkedéseit.

IV. Önkormányzati sportfeladatok, a Sportkoncepció prioritásai

- sportlétesítmények és sportszolgáltatások működtetésének átláthatóvá tétele;
- sportlétesítmények és sportszolgáltatások fenntartható működtetése feltételeinek megteremtése;
- sportlétesítmények és sportszolgáltatások környezettudatos működtetése feltételeinek megteremtése;
- támogatások növelése;
- pályázati lehetőségek bővítése.

Az Önkormányzat a jogszabályok rendelkezéseivel összhangban a helyi sporttevékenység működése érdekében hangsúlyos feladatának tekinti és lehetőségeihez mérten támogatja:

- a lakosság mind szélesebb ösztönzését a sportolásra az egészségmegőrzés céljából;
- az egészséges, mozgás-gazdag életmód iránti igény felkeltését, az egészségmegőrzés fontosságának elismerésére irányuló szemléletformálást;
- a szabadidősport helyi feltételeinek megvalósítását és fejlesztését;
- a kerületi sportélet alapját képező óvodai és iskolai testnevelés és sport személyi, illetve tárgyi feltételeinek fejlesztését;
- óvodai tornaszobák, játszó- és sportudvarok valamint iskolai tornatermek korszerűsítését, tekintettel a kötelezően megemelkedett testnevelésórák számára;
- a kerületi diákolimpiai rendszer működtetését és fejlesztését;
- az utánpótlás-nevelés támogatását és fejlesztését;
- a speciális igényekkel élők sportjának támogatását és a lehetőségeinek fejlesztését;

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

- a tulajdonát képező sportlétesítmények és sportintézmények működtetését, fenntartását, a sportlétesítmények védelmét és a funkciójuknak megfelelő használat megőrzését;
- a célkitűzéseivel összhangban a kerületben tevékenykedő sportegyesületek, valamint sporttal és testneveléssel foglalkozó szervezetek támogatását a lehetőségek figyelembe vételével;
- a szabadidő hasznos eltöltését célzó sport tevékenységek, sportrendezvények feltételeinek javítását különös tekintettel az idősebb korosztályok számára szervezettaktivitásokra;
- az iskolán kívüli, önszerveződő diáksport tevékenységek feltételeinek a megvalósítását és fejlesztését.

V. Budapest Főváros I. kerület sportjának elemzése területei szerint (helyzetelemzés, a fejlesztés irányai)

V.1. Köznevelési intézmények – óvodai, iskolai, sport

Az óvodai testnevelés során a kisgyermek először találkozik megtervezett, egységes intézményi rendszerben végzett testneveléssel. A szakirodalom alapján az ember 3-12 éves kora között gyűjti a legtöbb tapasztalatot, a legmaradandóbb élményeket mozgáskultúrájának kialakításához. A gyermekkorai sportolás bizonyítottan pozitív hatással van a felnőttkori sportolási hajlandóságra. Az óvodai testmozgás, az iskolai testnevelés és diáksport jelentősége elsősorban a korosztály fogékonyságában rejlik. Az I. kerületi óvodába járó gyermekek számára a szervezett mozgási, sportolási lehetőség az óvodai nevelés keretein belül biztosított, ennek formái a játék és a mozgás. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét illetve egészséges fejlődését. A mozgás sokoldalú tevékenység, mely a gyermekek számára életszükséglet. Egyéni fejlődésükben nagy jelentőséggel bír, mert az általános testi fejlődés mellett az értelmi és a szociális képességekre is hatással van. A testi nevelés során fejlesztjük természetes mozgásukat (járás, futás, ugrás, egyensúlyozás), testi képességeiket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség; valamint nagy-, és kismozgásuk összerendezettségét. Az óvodás kor kiváló lehetőség a mozgástapasztalatok bővítésére, a gyermekek alkalmazkodó képességének, a személyiség akarati tényezőinek, a testi képességek fejlesztésére.

Az I. kerületben működő óvodai feladat-ellátási helyek többsége rendelkezik tornaszobával, illetve szabadtéri játékokkal felszerelt udvarral, így a tavasztól ősziig tartó időszakban megoldhatók a szabadtéri foglalkozások. Az intézmények eszközellátottsága mind a mennyiségi, mind a minőségi jellemzők tekintetében javuló tendenciát mutat. Az óvodák egyre korszerűbb és biztonságosabb játékokat, és sportszerekkel bővítik eszköztárukat. Az óvodák a szervezett testnevelési foglalkozásokon túl megfelelő színvonalon biztosítják a kisgyermek számára a kötetlen mozgásos tevékenységek lehetőségét és az ahhoz szükséges tárgyi, valamint személyi feltételeket. Az óvodai nevelés során törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. A mindennapos mozgásos foglalkozások szabályozzák a gyermekek mozgásgyakorlását, hozzászoktatva őket olyan napirendhez, amelyben a testedzés természetes tevékenységi formává válik. A fizikailag aktív életvitel szokásrendszerének kialakításában így fokozott felelősség hárul az óvodákra illetve az ott tevékenykedő pedagógusokra.

Célunk: a rendszeres mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, a helyes testtartás, a szép

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

mozgás fejlesztése, a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése Játékos formában.

A tudatos mozgásfejlesztést először az óvodáskorra tehetjük. Ez egyrészt a mindennapi fejlesztő mozgásban (mindennapi testnevelés); a heti kétszeri testnevelés foglalkozásokon; a szülői igényekre alapozott és az óvodapedagógusok irányítása alatt zajló külön szolgáltatásként szervezett úszás és korcsolyázás alkalmával; valamint a rendszeres kirándulások keretében történik.

A tudatos mozgásfejlesztés hatására a gyerekekben fontos személyiségtulajdonságok alakulnak és erősödnek meg: mint a bátorság, a fegyelmezettség, a kitartás. A közösségi élet alakulásához is hozzájárul, mint pl. az egymás segítése, együttműködés, egymásra figyelés. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai környezet a gyermekeket olyan aktív, sokoldalú mozgásra készítse, hogy saját aktivitásukon keresztül jussanak újabb és újabb tapasztalatokhoz, ezáltal fejlődnek érzékszerveik, és szolgálják személyiségük fejlődését. Ezért a gyermekek életterét úgy alakítjuk, hogy a spontán szabad mozgásra lehetőségük legyen. Ennek elsődleges tere az óvodaudvar, melyet folyamatosan fejlesztünk olyan játékokkal, amelyek a gyermek nagymozgását, ügyességét fejlesztik. Hat óvoda rendelkezik udvarral (Nyárs utca, Tigris utca, Mészáros utca, Lovas út, Iskola utca, Toldy utca). A Dísz téri óvodások a Szaffi játszóteret használják a szabadlevegőn történő mozgásra, mozgásfejlesztésre. A kerületi játszótereket minden óvoda szívesen használja, melyeket az elmúlt években folyamatosan felújított az Önkormányzat. Itt a gyermekeknek sokrétű, EU komfortos eszközök állnak rendelkezésre.

Tornateremmel két épületünk (Nyárs utca, Iskola utca), tornaszobával négy épületünk (Lovas út, Toldy utca, Mészáros utca, Dísz tér) rendelkezik, melyek korszerű mozgásfejlesztő játékokkal vannak felszerelve. Abban az épületben, ahol nincs tornaterem, vagy tornaszoba (Tigris utca) a testnevelés foglalkozásokat a csoportszobában tartják meg a pedagógusok.

Ahhoz, hogy jól átgondolt, jól megszervezett és eredményes egészségnevelő munkát tudjunk végezni, elsősorban a felnőttek - óvodapedagógusok és segítők - egészségtudományi, egészségvédelmi szemléletének fejlesztésére van szükség. Másodsorban megfelelő motívumok fejlesztésével a korszerű megelőzés, a prevenció a feladatunk. Ezért fontos, hogy a pedagógusok új szemléletekkel is megismerkedjenek,- hangsúlyozzuk a tartásjavító, lábboltozat fejlesztő programok és gyakorlatok beiktatásának jelentőségét, és az ez irányban történő önképzést. Fejlesztési terveink között továbbra is szerepel:

- mozgásfejlesztő játékok folyamatos korszerűsítése;
- az óvodák udvarainak fokozatos felújítása, állaguk karbantartása az Európai Unió szabványoknak megfelelően;
- testi nevelés módszereinek megújulása, prevenciók képzések előtérbe helyezése.

Az iskolai testnevelés óra, illetve a tanórán kívüli rendszeres sportfoglalkozások alapozzák meg a gyermekek fizikai kondícióját, ugyanakkor ezek azok a keretek, melyek között megszerethető a mozgás,

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

illetve tudatosítható a sportos, egészséges életmód fontossága. A szellemi és fizikai terhelés összehangolásában a nevelési, oktatási intézményeknek nagy szerepe van. Az iskolai testnevelés szerepét az is erősíti, hogy a diákok többsége kizárólag iskolai keretek között végez rendszeres testmozgást.

A sport terén érintett I. kerületi oktatási intézmények listája:

- Brunsvik Teréz Budavári Óvodák
- Nyárs utcai Óvoda
- Iskola utcai Óvoda
- Lovas utcai Óvoda
- Toldy utcai Óvoda
- Dísz téri Óvoda
- Mészáros utcai Óvoda
- Tigris utcai Óvoda
- A Batthyány Lajos Általános Iskola
- A Budavári Általános Iskola
- A Lisznyai utcai Általános Iskola
- A Kosztolányi Dezső Gimnázium
- A Szilágyi Erzsébet Gimnázium
- A Toldy Ferenc Gimnázium
- Petőfi Sándor Gimnázium
- Farkas Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola
- Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium
- Hunfalvy J. Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági és Kereskedelmi Szakgimnázium
- Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium
- Tandem Gimnázium

A fentiekben felsorolt intézmények közül az alábbi oktatási intézmények állnak a Közép-Budai Tankerület Központ (székhely: 1027 Budapest, Fő utca 80., törzskönyvi azonosító szám (PIR): 835244, adószám: 15835248-2-41, képviselő: Hajnissné Anda Éva, a továbbiakban: Tankerület vagy Közép-Budai Tankerületi Központ) kezelésben:

- 1) Batthyány Lajos Általános Iskola
- 2) Budavári Általános Iskola
- 3) Lisznyai Utcai Általános Iskola
- 4) Kosztolányi Dezső Gimnázium
- 5) Szilágyi Dezső Gimnázium
- 6) Toldy Ferenc Gimnázium

Tanórán kívüli testnevelés és sport

A tanórán kívüli sporttevékenységeknek a tömegsport foglalkozások, az intézményeinkben működő diáksport szervezetek adják a keretet. Tömegsport foglalkozásokon szerveződnek a házigazdák.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

Diáksportkörök, az oktatási intézményben működő, nem önálló jogi személyiségű sportszervezetek. Csoportjaiban sportágra szakosodva dolgoznak, itt kerülnek kiválasztásra azok a tanulók, akik a diákolimpián képviselik az intézményt. Az iskolai sportkörök megalakítása az oktatási intézmények többségében természetes igényként jelenik meg. A testnevelők és edzők kiváló munkáját dicséri, hogy a kerületi oktatási intézményeinkből eddig számos világ-, Európa bajnok és magyar bajnok is kikerült.

Fejlesztési lehetőségek

A közoktatás területén el kell érni, hogy az egészségmegőrzés, a testnevelés és a diáksport szempontjai, célkitűzései, feladatai kellő súllyal és konkrétsággal épüljenek be és érvényesüljenek az iskolai nevelés egész rendszerében. Az iskolai testnevelésnek kiemelt szerepe van abban, hogy kialakítsa a tanulóknál a rendszeres, kulturált testmozgás és a sport iránti igényt. Az elmúlt időszakban több sportpálya is megújult, így a Toldy Ferenc Gimnázium és a Szilágyi Dezső tér pályája, valamint a Budavári Általános iskola sportpályája került megújításra önkormányzati támogatási összeg folyósítása által. Célunk az továbbá, hogy a megnövekedett testnevelési óraszámok megtartását - a lehetőségekhez mérten - a Sportközpontban tudják megvalósítani az iskolák. Az iskolákban működő diáksport körök támogatásával lehetőséget kell biztosítani számukra, hogy a tanulóknak segítséget nyújthassanak a későbbi teljesítmény orientált minőségi sporttevékenység alapjai megszerzéséhez is.

V.2. Gyógytestnevelés, speciális igényekkel élők sportja

A mozgásszegény életmód következtében országos szinten a tanulók 40-50 %-a valamilyen mozgásszervi és/vagy belgyógyászati eredetű betegségben szenved. Leggyakoribbak: lúdtalp mellkasi elváltozások, a gerincoszlop elváltozásai, asztma, kóros elhízás, vegetatív labilitás. Kisiskolás korban még van remény arra, hogy a gyermekek természetes igényű mozgása, szakember felügyeletével a további kóros elváltozásokat lassíthatja, megállíthatja, legjobb esetben visszafordíthatja. A kerület iskoláiban az iskolaorvos végzi a tanulók gyógytestnevelésre utalását.

A sport kétségbevonhatatlan értéket képvisel az emberek általános jóléte és pozitív eredményei tekintetében a speciális igényekkel élő személyek rehabilitációjának lehetőségei terén, a sporttevékenységek gyakorlásának a lehetőségét a speciális igényekkel élők számára mindenekelőtt alapvető emberi jognak tekintjük. A Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpontban az eddigieknél több lehetőséget kívánunk biztosítani kerületi speciális igényekkel élők sportolásának elősegítése érdekében. Ennek a célnak a megvalósítása érdekében első lépésként a Czakó utcai épületben akadálymentes mellékhelyiséget alakítottunk ki. A létesítmény teljes akadálymentesítésének érdekében a már rendelkezésre álló akadálymentes szociális helyiségek mellett ilyen öltöző kialakítását is tervezzük, amelynek megvalósítása érdekében pályázati lehetőségeket kutatunk fel. Mindezekon túlmenően az Önkormányzat fontos feladatának tekinti a kerületi tornatermek, sportudvarok, sportpályák akadálymentesítését is a lehetőségek függvényében.

V.3. Versenysport, egyesületek

Az Önkormányzat alapvető feladatának tartja, hogy az iskolai, és a diáksport versenyrendszer támogatásával minél több fiatal vegyen részt a rendszeres sportolás, akár versenyzés keretei között.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

A Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpontban évente kétszer kerül megrendezésre a kerületi általános iskolák részvételével a többpróba Diákolimpia; futás, távolugrás, kislabda-hajítás, valamint a 7-8. osztályosok számára súlylökés szerepel a programban.

Az I. kerületben az alábbi sportegyesületek működnek:

- Prima Medica Sportegyesület;
- Regnum Marianum Sport Egyesület;
- Artisjus Sport Club Egyesület;
- Sportolók Alternatív Sikereiért Sportegyesület;
- Regale Racing Motorsport Egyesület;
- Tabahon Sportegyesület;
- Kerékpáros Utánpótlásért Alapítvány;
- Repülő és Légisport Szövetség;
- Óbudai Korfball Klub;
- Horgászok Határok Nélkül Horgász Egyesület;
- Magyar Vitorlázórepülő Szövetség.

A versenysport támogatása nem önkormányzati feladat, ezt különböző látványsport támogatások, szponzori összegek és a működtetésből származó bevételek segítik elő. A rendelkezésre álló anyagi lehetőségek miatt az Önkormányzat nem képes vállalni a helyi verseny- és élsport teljes körű fenntartását, ugyanakkor - lehetőség szerint - az egyesületeknek segítséget nyújt, például ingyenes vagy kedvezményes pályabérlés formájában.

Utánpótlás-nevelés

Az utánpótlás nevelés a versenysport speciális ágazata, amelynek feladata az utánpótlás-korú sportolók felkészítése és versenyeztetése. Az eredményes felnőtt versenysport megteremtésének alapja az utánpótlás-nevelés, amely biztosítja az egymás után következő generációk közötti folytonosságot a sportban.

Fontos leszögeznünk ugyanakkor, hogy a Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont elsősorban a szabadidős tevékenységeket és a lakosság sportigényeit kiszolgáló intézmény, az utánpótlás-nevelést elsősorban az iskolai és diáksport versenyrendszer kiszélesítésével kívánjuk elősegíteni annak érdekében, hogy minél több kerületi fiatal kerüljön a sportversenyeken részt vevő sportolók közé.

V.4. Lakossági és szabadidő sport

Az I. kerület Budapest területileg a legkisebb kerülete, ugyanakkor a sport és az oktatás területén kiemelkedő szerepet vívott ki magának. Ha figyelembe vesszük a kerület adottságait, a sportlétesítményeket, a lakosság életkorát, a kerületi lakosok számát, összetételét, egyértelműen a szabadidősport, a lakosság igényeinek a lehető legteljesebb kiszolgálása az elsődleges feladatunk. Igazi fejlett testkultúra azokban az országokban alakulhatott ki, ahol a gazdasági feltételek hozzájárulnak ahhoz, hogy a lakosság magas életszínvonalának megléte következtében több időt és pénzt tudnak

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

fordítani a szabadidejük sportolással való eltöltésére. Ezek a feltételek Magyarországon is egyre inkább javuló tendenciát mutatnak, így várható és remélhető, hogy egyre többen bekapcsolódnak a sportéletbe - kortól függetlenül - kerületünkben is. Rendkívül biztató, hogy a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont a lakosok körében egy nagyobb népszerűségnek örvend, szinte egész nap „telt ház” van a Sportközpontban.

A Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont 2000. január 1. óta működik a jelenlegi formában, az akkori ifjúsági- és sporttelepből lett az Önkormányzat intézménye, ez jelenti ma a kerület legnagyobb sportbázisát. Alapfeladatai az I. kerületi ifjúsági programok, diáksport, versenysport és szabadidősport tevékenységeinek előkészítése és lebonyolítása, a kerületi nevelési- és oktatási intézményekben tanuló diákok testnevelés tanórai tevékenységéhez a szükséges feltételek biztosítása.

Az Intézmény feladatai ellátását szolgáló vagyona a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat ingatlan-vagyonkataszter nyilvántartásából működtetésre átadott 2 hektáros ingatlan, mely a következőkből áll:

- 484 m² alapterületű központi épület (benne: irodák, tárgyaló, öltözők, vizesblokkok, mellékhelyiségek, mozgássérült WC, orvosi szoba, műhely, raktárak, kazánház);
- 250 m² alapterületű közösségi épület (benne: 77 m² alapterületű parkettás terem, teakonyha, raktár, mozgássérült WC, mellékhelyiségek, az alagsorban öltözők, vizesblokkok, tároló);
- sportpályák: 45x90 m-es füves labdarúgópálya, 40x20 m-es műfüves pálya, 300 m hosszú öntött gumiborítású borítású futópálya, a futópálya mellett 2 db távolugró gödör, 60 m hosszúságban elhelyezett 9 db kültéri fitnesseszköz, 30x12,5 m-es öntött gumiborítású multifunkciós pálya, 2 db salakos tenispálya, 8x7 m-es tollaslabdapálya/röplabdapálya;
- 14x7 m alapterületű, betonszerkezetű, két oldalon mozgatható üvegtáblákkal ellátott, nyitott, pingpongasztalokkal berendezett pavilon és előtte található közösségi tér;
- lelátó 275 db nézőtéri üléssel;
- kültéri büfé, a büfé előtt 80 fős közösségi tér, padokkal, asztalokkal;
- az ingatlan többi része füvesített, dísznövényekkel beültetett szabad terület.

Az elmúlt időszakban a Sportközpontot folyamatosan igyekezett fejleszteni az Önkormányzat: a jó minőségű sportpályák, az egyre javuló, illetve bővülő feltételek széles körben népszerűek. Délelőttönként a kerületi iskolák diákjai látogatják a sportpályákat, délután főként utánpótlás-nevelő egyesületek, bérlők veszik igénybe azokat. Legjelentősebb programok a Sportközpontban:

- Bozsik-program labdarúgó utánpótlás torna;
- Tavaszköszöntő Sport, Egészség és Családi Nap;
- Szilágyi Gimnázium Sportnapja;
- Kihívás Napja;
- Sportágválasztó Nap;
- Machos Ferenc országos utánpótlás futball torna;
- Egyházi focibajnokság;
- Nyárbúcsúztató;
- Rendvédelmi nap.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

További terveink az elkövetkező időszakban:

- A kerületi idős polgárok számára gyógytorna, egészségmegőrző/fejlesztő foglalkozások szervezése;
- Az I. kerületi kártya kedvezményrendszerének kibővítése a sportéletben, a sportszolgáltatások igénybevételére, ennek érdekében együttműködést kell kialakítani a kerületi sportvállalkozásokkal, sportszolgáltatókkal, hogy az I. kerületi kártyát minél több sporttevékenység kapcsán elfogadják;
- Szabadidős sportprogramok szervezése a kerületi családoknak, időseknek, speciális igényekkel élőknek az egészségmegőrzés, a regenerálódás és a kikapcsolódás érdekében.

VI. Európai Unió és a sport

Az Unió a sport sajátos természetére, az önkéntes részvételen alapuló szerkezeti sajátosságaira, valamint a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához.

Az uniós fellépésnek „a sport európai dimenziójának fejlesztését” kell céloznia, mégpedig „a sportversenyek tisztaságának és nyitottságának, valamint a sport területén felelős szervezetek közötti együttműködésének az előmozdítása, illetve a sportolók, köztük különösen a legfiatalabbak fizikai és morális épségének védelme révén.”

Az értékalapú európai szervezett sport túlnyomó részének alapvető jellemzői alapján a sport önálló, demokratikus, területi alapú és piramisszerű szerveződést mutat, amely felöleli a sport valamennyi szintjét a szabadidősporttól a hivatásos sportig, magában foglalja a klubok és a nemzeti válogatottak versenyeit, valamint kiterjed a versenyek pénzügyi szolidaritását, tisztaságát és nyitottságát biztosító mechanizmusokra, például a bejutás és kiesés elvére is.

Az értékalapú európai szervezett sport általában nemzeti alapon szerveződik, és elvileg sportáganként egy-egy szövetség szervezi, lehetővé téve a szabályok, szabályzatok és szabványok átfogó megközelítését, valamint a versenynaptárak és a versenyekre való bejutás tiszteletben tartását. Ezek a szervezetek elkötelezettek a hivatásos és a szabadidősport közötti pénzügyi szolidaritás, a jó irányítás legmagasabb szintje, az alapvető és emberi jogok, a sportolók mentális és fizikai egészsége és biztonsága, a megkülönböztetés minden formájának megelőzése, valamint a sport integritásának előmozdítása iránt.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

VII. Összegzés

A kerület sportéletének zavartalan működése érdekében az Önkormányzat törekszik arra, hogy a mindenkori költségvetésben megfelelő összegű - hosszabb távon is tervezhető - működési támogatást biztosítson a sportlétesítmények fenntartási, felújítási és fejlesztési keretén felül.

Törekedni kell arra, hogy a sportfejlesztés terén az önkormányzati finanszírozás mellett egyre több pályázati forrást tudjanak az intézmények, szervezetek igénybe venni, ezt ösztönözni kell szükség esetén az önrész biztosításával, megelőlegezésével. Az eddigiekhez hasonlóan az intézmények felújítására, korszerűsítésére is ki kell használni az esetlegesen rendelkezésre álló uniós és a hazai pályázati lehetőségeket. Tovább kell ösztönözni a civil kezdeményezéseket, a sport, egészséges életmód, az aktív életvezetés szerepét a különböző rendezvényeken.

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat elkötelezett a sport, ezen belül az ifjúságnevelés, egészségfejlesztés népszerűsítése terén, ezért a sportfejlesztési koncepcióban megfogalmazott tervek, elképzelések megvalósulását minden eszközzel megpróbálja elősegíteni.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

1276 Budapest, Postafiók 1198

KRID: 131973180, IKEROKH

hivatal@budavar.hu

H: 14:00 – 18:00, Sz: 08:00 – 16:30, P: 08:00 – 12:00

1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.